

PRŮMYSLOVÍ DĚLNÍCI V ČESKOSLOVENSKU
V LETECH 1945-1968.
VÝSLEDKY VÝZKUMNÉHO PROJEKTU

Peter Heumos

Zpráva shrnuje výsledky výzkumného záměru, realizovaného v rámci Collegia Carolina a podporovaného v letech 1998-2001 nadací VolkswagenStiftung. Určujícím směrem výzkumu, se stala otázka, do jaké míry mohlo být průmyslové dělnictvo mobilizováno a politicky formováno pro ústřední cíle státně-socialistického systému. Výzkumnou rovinou je převážně průmyslový závod. K nejdůležitějším tématickým okruhům patří vývoj a dlouhodobá demokratizace závodních odborářských organizací, odborářská kulturní politika v závodech, odpor průmyslových dělníků vůči politicky motivované výkonnostní diferenciaci prostřednictvím socialistických pracovních iniciativ (stachanovština, údernické hnutí, socialistické soutěžení apod.) a přes masivní policejnéstátní teror obzvláště silné protestní a stávkové hnutí v době stalinizmu (1948-1953). Nakonec autor dospívá až k problému vzrůstajícího politicko-sociálního, kulturního a organizačního „strukturního konzervativizmu“, který v Pražském jaru 1968 vedl v odborech m. j. k požadavku obnovení organizačních principů z doby první republiky.